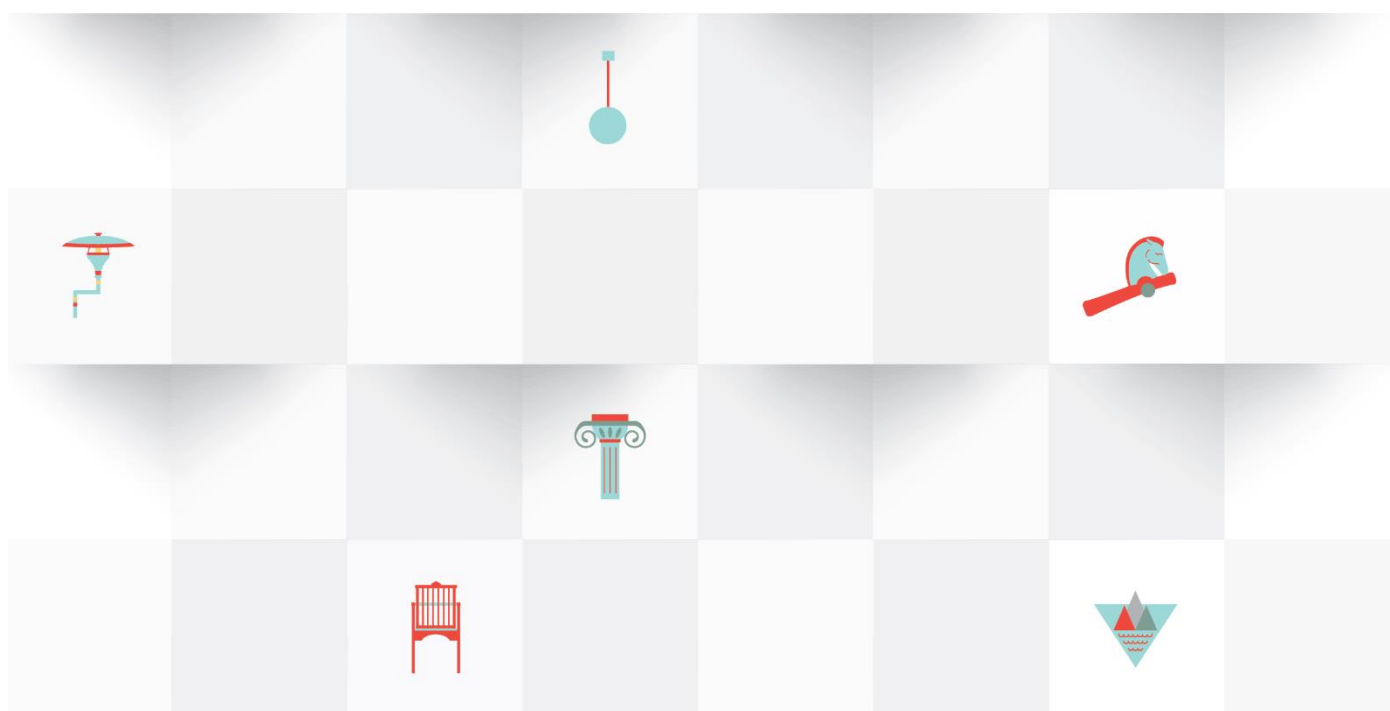

VSEBINA IN KATALOG ZNANJ ZA
SPLOŠNI DEL
BIBLIOTEKARSKEGA IZPITA

Ljubljana, 20. 8. 2023

Narodna in univerzitetna knjižnica
Komisija za bibliotekarski izpit
Turjaška ulica 1
1000 Ljubljana
Tel.: 01 2001 160
e-pošta: bibliotekarski.izpiti@nuk.uni-lj.si

KOMISIJA ZA BIBLIOTEKARSKI IZPIT V MANDATNEM OBDOBJU 2022–2027:

- dr. Melita Ambrožič (predsednica)
- mag. Aleš Klemen (namestnik)
- Srečko Bončina (član)
- Katarina Kač (članica)
- dr. Alenka Kavčič Čolić (članica)
- mag. Zoran Krstulović (član)
- mag. Tatjana Likar (članica)
- Anita Šiško (članica)
- Marjeta Šušterčič (članica)

Strokovna tajnica: Polona Marinšek
Namestnica strokovne tajnice: Nataša Knap

VPRAŠANJA, VIRI in LITERATURA

1 | USTAVNA IN DRŽAVNA UREDITEV REPUBLIKE SLOVENIJE

- Splošne določbe.
- Človekove pravice in temeljne svoboščine (temeljne in splošne določbe o človekovih pravicah in svoboščinah, osebne pravice in svoboščine, politične pravice in svoboščine, socialne, ekonomske in kulturne pravice, pravice narodnih skupnosti).
- Gospodarska in socialna razmerja (varstvo dela, lastnina, varovanje naravne in kulturne dediščine).
- Državna ureditev (državni zbor, državni svet, predsednik republike, vlada, uprava, obramba države, sodstvo, državno tožilstvo, odvetništvo in notariat).
- Samouprava (lokalna samouprava, druga samouprava).
- Javne finance (financiranje države in lokalnih skupnosti, davki, proračun, računsko sodišče, centralna banka).
- Ustavnost in zakonitost. Ustavno sodišče. Postopek za spremembo ustave.

Viri in literatura:

Deklaracija ob neodvisnosti. (1991). *Uradni list RS*, št. 1/1991-I.

Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. (1991). *Uradni list RS*, št. 1/1991-1, 19/1991.

Ustava Republike Slovenije (URS). (1991). *Uradni list RS*, št. 33/1991-I, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006, 47/2013, 75/2016, 92/2021.

Ustavni zakon o dopolnitvi II. poglavja Ustave Republike Slovenije (UZ62a). (2021). *Uradni list RS*, št. 92-1970/2021.

Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS. (1991). *Uradni list RS*, št. 1/1991, 45/1994.

2 | ZAKONODAJA S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIJ

- Namen in uporaba zakona o delovnih razmerjih. Pojem delovnega razmerja. Pojem delavca in delodajalca.
- Pogodba o zaposlitvi. Oblika pogodbe. Pogoji za sklenitev pogodbe. Pravice in obveznosti delodajalca in delavca. Vsebina pogodbe. Obveznosti pogodbenih strank.
- Posebnosti pogodb o zaposlitvi. Delovno razmerje za določen čas. Delovno razmerje s krajšim delovnim časom. Opravljanje dela na domu.
- Prenehanje pogodbe o zaposlitvi. Načini prenehanja pogodbe. Prenehanje pogodbe o zaposlitvi za določen čas. Odpoved pogodbe o zaposlitvi.
- Pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja. Pripravištvo in poskusno delo. Plačilo za delo po pogodbi o zaposlitvi. Delovni čas. Odmori, počitki, dopust in druge odsotnosti z dela. Disciplinska in odškodninska odgovornost.
- Varstvo nekaterih kategorij delavcev. Varstvo žensk in delavcev zaradi nosečnosti in starševstva. Varstvo delavcev mlajših od 18 let. Varstvo invalidov in starejših delavcev.
- Delo otrok, mlajših od 15 let, dijakov in študentov.
- Delovanje in varstvo sindikalnih zaupnikov.
- Inšpekcijsko nadzorstvo.

Viri in literatura:

Kolektivna pogodba za javni sektor (KPJS). (2008). *Uradni list RS*, št. 57/2008, 86/2008, 112/2008, 3/2009, 16/2009, 23/2009, 33/2009, 48/2009, 91/2009, 31/2010, 83/2010, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 89/10, 59/11, 6/12, 40/12, 22/13, 22/13, 22/13, 46/2013, 101/2013 - ZIPRS1415, 45/2014, 95/2014 - ZUPPJS15, 95/2014, 90/2015 - ZUPPJS16, 91/2015, 39/2016, 88/2016 - ZUPPJS17, 21/2017, 46/2017, 69/2017, 80/2018, 75/2019 - ZUPPJS2021, 48/2020, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020, 132/2022, 136/2022.

Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1). (2013). *Uradni list RS*, št. 21/2013, 78/2013 - popr., 47/2015 - ZZSDT, 33/2016 - PZ-F, 52/2016, 15/2017 - odl. US, 22/2019 - ZPosS, 81/2019, 36/2020 - ZIUPPP, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 80/2020 - ZIUOOPE, 98/2020 - ZIUPDV, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 203/2020 - ZIUPOPDVE, 195/2020, 15/2021 - ZDUOP, 28/2021 - skl. US, 43/2021, 112/2021 - ZNUPZ, 119/2021 - ZČmIS-A, 202/2021 - odl. US, 206/2021 - ZDUPŠOP, 15/2022, 54/2022 - ZUPŠ-1, 141/2022 - ZNUNBZ, 88/2023 - ZOPNN-F.

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS). (2002). *Uradni list RS*, št. 108/2009 - uradno prečiščeno besedilo, 107/2009 - odl. US, 98/2009 - ZIUZGK, 13/2010, 59/2010, 85/2010, 94/2010 - ZIU, 107/2010, 35/2011 - ORZSPJS49a, 110/2011 - ZDIU12, 27/2012 - odl. US, 40/2012 - ZUJF, 104/2012 - ZIPRS1314, 46/2013, 46/2013 - ZIPRS1314-A, 101/2013 - ZIPRS1415, 50/2014, 25/2014 - ZFU, 95/2014 - ZUPPJS15, 82/2015, 90/2015 - ZUPPJS16, 88/2016 - ZUPPJS17, 23/2017 - ZDOdv, 67/2017, 84/2018, 75/2019 - ZUPPJS2021, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 15/2021 - ZDUOP, 112/2021 - ZNUPZ, 206/2021 - ZDUPŠOP, 204/2021, 17/2022 - skl. US, 52/2022 - odl. US, 139/2022, 72/2023 - odl. US.

Zakon o urejanju trga dela (ZUTD). (2010). *Uradni list RS*, št. 80/2010, 40/2012 - ZUJF, 21/2013, 63/2013, 63/2013 - ZIUPTDSV, 100/2013, 32/2014 - ZPDZC-1, 95/2014 - ZIUPTDSV-A, 47/2015 - ZZSDT, 90/2015 - ZIUPTD, 55/2017, 75/2017 - ZIUPTD-A, 75/2019, 11/2020 - odl. US, 11/2020, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 98/2020 - ZIUPDV, 152/2020 - ZZUOOP, 175/2020 - ZIUOPDVE, 189/2020 - ZFRO, 195/2020, 28/2021, 43/2021, 54/2021, 96/2021, 172/2021 - ZODPol-G, 17/2022, 29/2022 - ZIUPTD1, 59/2022 - odl. US, 54/2022.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1). (2011). *Uradni list RS*, št. 43/2011.

3 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA DELOVANJA ZAVODOV IN SISTEMA JAVNIH USLUŽBENCEV

- Splošne določbe (zavodi kot organizacije, zavodi kot pravne osebe, javni zavodi).
- Ustanovitev, ime in sedež zavoda.
- Dejavnosti zavoda. Opravljanje javnih služb.
- Organi zavoda (Svet, Direktor, Strokovni vodja, Strokovni svet).
- Splošni akti zavoda.
- Organizacija zavoda. Sredstva za delo in odgovornost za obveznosti zavoda. Nadzor.
- Statusne spremembe. Povezovanje in združevanje zavodov. Prenehanje zavoda. Vpis v sodni register.
- Obveščanje. Sodelovanje delavcev pri odločanju o pravicah in obveznostih iz delovnega razmerja. Pogoji za delo sindikata.
- Pojem javnega uslužbenca. Javni sektor. Skupna vprašanja sistema javnih uslužbencev. Pojem uradnika.

Viri in literatura:

Zakon o javnih uslužbencih (ZJU). (2002). *Uradni list RS*, št. 63/2007 - uradno prečiščeno besedilo, 69/2008 - ZTFI-A, 69/2008 - ZZavar-E, 65/2008, 40/2012 - ZUJF, 49/2020 - ZIUZEOP, 61/2020 - ZIUZEOP-A, 152/2020 - ZZUOOP, 158/2020 - ZIntPK-C, 175/2020 - ZIUOPDVE, 203/2020 - ZIUPOP DVE, 195/2020, 28/21 - skl. US, 202/2021 - odl. US, 206/2021 - ZDUPŠOP, 3/2022 - ZDeb, 141/2022 - ZIKS-1H, 18/2023 - ZDU-10.

Zakon o zavodih (ZZ). (1991). *Uradni list RS*, št. 12/1991, 17/1991-I - ZUDE, 55/1992 - ZVDK, 13/1993 - ZP-G, 66/1993 - ZP-H, 66/1993 - ZVDK-A, 45/1994 - odl. US, 8/1996, 31/2000 - ZP-L, 36/2000 - ZPDZC, 127/2006 - ZJZP.

4 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA KNJIŽNIČARSTVA

- Knjižnice in knjižnična dejavnost, naloge, organiziranost, poslovanje.
- Pogoji za izvajanje javne službe na področju knjižničarstva.
- Osnovne storitve knjižnic.
- Bibliotekarski izpit. Strokovni nazivi v knjižničarstvu.
- Obvezni izvod publikacij.
- Razvid knjižnic. Knjižnična statistika.
- Nacionalni bibliografski sistem.

Viri in literatura:

Zakon o knjižničarstvu (ZKnj-1). (2001). *Uradni list RS*, št. 87/2001, 96/2002 - ZUJIK, 92/2015.

Zakon o obveznem izvodu publikacij. (2006). *Uradni list RS*, št. 69/2006, 86/2009.

Pravilnik o bibliotekarskem izpitu. (2016). *Uradni list RS*, št. 75/2016, 66/2022.

Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti. (2016). *Uradni list RS*, št. 65/2016.

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic. (2003). *Uradni list RS*, št. 29/2003, 162/2022.

5 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC

- Zakonska ureditev avtorskih pravic v Sloveniji in Evropski uniji ter zavezujoči mednarodni pravni akti. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah
- Osnovni pojmi avtorskega prava oziroma pravic: Avtorska pravica. Sorodna pravica. Individualno in kolektivno upravljanje in uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic. Avtorska dela. Avtor in soavtor.
- Moralne avtorske pravice. Materialne avtorske pravice.
- Druge pravice avtorja. Pravica javnega posojanja.
- Omejitve avtorske pravice.
- Avtorska pravica v pravnem prometu.
- Varstvo avtorskih pravic.
- Sorodne pravice.

Viri in literatura:

Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP). (1995). *Uradni list RS*, 21/1995, 9/2001, 30/2001 - ZCUKPIL, 43/2004, 17/2006, 139/2006, 68/2008, 110/2013, 56/2015, 63/2016 - ZKUASP, 59/2019, 130/2022.

Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic. (2016). *Uradni list RS*, št. 63/2016, 203/2020 - ZIUPOP DVE, 130/2022.

6 | UREDITEV INSTITUCIJ EVROPSKE UNIJE IN NJENEGA PRAVNEGA SISTEMA

- Institucije evropske unije: Evropski parlament, Evropski svet, Svet Evropske unije, Evropska komisija, Sodišče evropske unije, Evropsko računsko sodišče.
- Druge institucije in organi EU: Evropski varuh človekovih pravic, Evropska centralna banka, Evropska investicijska banka, Evropski ekonomsko socialni odbor, Odbor regij, Evropski nadzornik za varstvo osebnih podatkov.
- Pravni temelji EU: primarna zakonodaja, sekundarna zakonodaja, sodna praksa, mednarodni sporazumi, razmerje med pravom EU do pravnega reda držav članic).

Viri in literatura:

Kako deluje Evropska unija: vodnik po institucijah Evropske unije. (2014). Urad za publikacije EU.

http://www.europarl.europa.eu/slovenia/resource/static/files/kako_deluje_eu.pdf

Uradno spletišče Evropske unije [Spletno mesto]. (b. d.). https://europa.eu/european-union/index_sl

Vladni portal z informacijami o življenju v Evropski uniji. (2014). Urad Vlade RS za komuniciranje. <http://www.arhiv.evropa.ukom.gov.si/index.html>

7 | PROFESIONALNA ETIKA

- Etični kodeks slovenskih knjižničarjev
- Varstvo osebnih podatkov uporabnikov

Viri in literatura:

Etični kodeks slovenskih knjižničarjev. (1995). Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

<https://www.zbds-zveza.si/daljsa-6/>

Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2). (2022). *Uradni list RS*, št. 163/2022.

KATALOG ZNANJ

1 | USTAVNA IN DRŽAVNA UREDITEV REPUBLIKE SLOVENIJE

VSEBINA	CILJI	
	Kandidat/ka:	
Splošne določbe	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kdaj je bila sprejeta Ustava Republike Slovenije ter na katerih izhodiščih temeljih; • pojasni, kako je Slovenija opredeljena v splošnih določbah ustave; • ve, komu pripada oblast in zna pojasni načelo delitve oblasti; • zna navesti državne simbole; • ve, kaj zagotavlja določba o ločenosti države in cerkve; • zna pojasniti določbo, da morajo biti zakoni in predpisi skladni z veljavnimi načeli mednarodnega prava; • razloži pojem uradni jezik v Sloveniji; • ve, kaj zagotavlja sklepna splošna določba tujcem v Sloveniji. 	
Človekove pravice in temeljne svoboščine	Temeljne in splošne določbe o človekovih pravicah in svoboščinah	<ul style="list-style-type: none"> • Razloži, kaj pomeni načelo enakosti pred zakonom; • ve, na podlagi česa se uresničujejo človekove pravice in temeljne svoboščine; • zna pojasniti, kdaj je z ustavo določene človekove pravice in temeljne svoboščine izjemoma dopustno začasno razveljaviti ali omejiti.
	Osebnе pravice in svoboščine	<ul style="list-style-type: none"> • Navede najpomembnejše pravice, ki varujejo človekovo življenje in svobodo ter njegovo osebnost in dostojanstvo; • pozna omejitve osebnih pravic in svoboščin (odvzem prostosti in pripor); • ve, v čem je bistvo domneve nedolžnosti; • zna pojasniti, kaj mora biti zagotovljeno vsakomur v kazenskem oz. drugih pravnih postopkih; • razloži, kaj zajema svoboda gibanja; • pozna pravice, ki varujejo človekovo zasebnost.
	Politične pravice in svoboščine	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojasniti, kaj te pravice in svoboščine omogočajo ljudem; • ve, katere so najpomembnejše politične pravice in svoboščine; • razume pravico do ugovora vesti; • pojasni, kaj pomeni splošna in kaj enaka volilna pravica.
	Socialne, ekonomske in kulturne pravice	<ul style="list-style-type: none"> • Našteje najpomembnejše pravice v tej skupini; • razloži, kaj zajemata pravica do socialne varnosti in pravica do zdravstvenega varstva, • pojasni, kaj je zagotovljeno invalidom ter otrokom, mladoletnikom in mlajšim polnoletnim osebam s posebnimi potrebami; • razloži pravice in dolžnosti staršev; • ve, kaj zagotavlja ustava otrokom; • navede, kaj spada med ekonomske pravice; • pojasni, kaj zajemajo kulturne pravice.
	Pravice in položaj narodnih skupnosti v Sloveniji	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kaj zagotavlja slovenska ustava avtohtoni (prvotni) italijanski in madžarski skupnosti; • ve, da so zakonsko zagotovljeni poseben položaj in posebne pravice romski skupnosti.
Gospodarska in socialna razmerja	<ul style="list-style-type: none"> • Zna naštetih najpomembnejše pravice v tem poglavju ustave in pojasniti njihovo bistvo (varstvo dela, lastninska razmerja, človekovo okolje, naravna in kulturna dediščina, sindikalna svoboda, stavka). 	

Državna ureditev	Državni zbor	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna sestavo in volitve državnega zbora ter trajanje njegovega mandata; • pozna pristojnosti državnega zbora; • ve, koga predstavljajo poslanci in kaj pomeni poslanska imuniteta (nedotakljivost); • ve, kdo ima pravico predlagati sprejem zakonov in kako poteka sprejemanje zakonov; • zna pojasniti zakonodajni referendum; • ve, kdo razglša zakone in kakšne so pri tem pristojnosti Državnega sveta; • pojasni, v katerih primerih državni zbor razglasi vojno ali izredno stanje; • zna pojasniti parlamentarno preiskavo.
	Državni svet	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna sestavo in volitve državnega sveta; • pozna njegove pristojnosti in mandat državnih svetnikov; • zna pojasniti njegov vpliv na državni zbor zlasti z odločilnim vetom.
	Predsednik republike	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna funkcijo predsednika republike; • ve, kako se izvoli predsednik republike in katere so njegove pristojnosti; • pozna trajanje mandata predsednika republike; • pojasni, kdaj sme predsednik republike izdajati uredbe z zakonsko močjo; • ve, kako ureja ustava odgovornost predsednika republike.
	Vlada	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna sestavo vlade; • zna razložiti, kako se izvoli predsednika vlade ter kdo imenuje in razrešuje ministre; • ve, komu je vlada za svoje delo odgovorna; • zna pojasniti nezaupnico, interpelacijo in zaupnico vladi.
	Uprava	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kako in na osnovi česa opravljajo upravni organi svoje delo; • pojasni, kdo opravlja naloge uprave.
	Obramba države	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni, kdo nadzoruje izvajanje obrambe.
	Sodstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Našteje temeljna načela za delovanje te veje oblasti ter pojasni vsako od njih; • ve, kateri organ izvoli sodnike in pozna mandat sodnikov; • ve, katero je najvišje sodišče v državi ter o čem odloča; • zna pojasniti imuniteto sodnika.
	Državno tožilstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojasniti temeljno nalogo državnega tožilstva.
	Odvetništvo in notariat	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni, kakšna služba (kot del pravosodja) je odvetništvo in kdo jo opravlja; • ve, kaj je notariat in kdo ga opravlja.
Samouprava	<ul style="list-style-type: none"> • Zna razložiti, kaj je lokalna samouprava in katere lokalne skupnosti določa ustava; • pojasni, kako ustava opredeljuje občino in njene temeljne naloge ter pristojnosti; • razume financiranje občine (lastni viri, dohodki od premoženja, dodatna sredstva); • pojasni, kako ustava opredeljuje pokrajino. 	
Javne finance	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kako pridobivajo država in lokalne skupnosti sredstva za uresničevanje svojih nalog; • zna pojasniti, kakšen organ je računsko sodišče in namen njegove ustanovitve. 	
Ustavnost in zakonitost	<ul style="list-style-type: none"> • Razume, v čem je temeljni pomen načela ustavnosti in zakonitosti (usklajenost pravnih aktov); • pojasni, kje se objavljajo državni predpisi oz. predpisi lokalnih skupnosti ter pomen njihove objave; • ve, kaj pomeni prepoved povratne veljave pravnih aktov; • ve, s kakšnim namenom se z zakonom določi varuh človekovih pravic. 	

Ustavno sodišče	<ul style="list-style-type: none"> Pojasni, kakšen organ je ustavno sodišče in o čem odloča; ve, kako se izvolijo ustavni sodniki in kakšen je njihov mandat.
Postopek za spremembo ustave	<ul style="list-style-type: none"> Razloži, kdo lahko da predlog za začetek postopka za spremembo ustave ter kdo o predlogu odloči.

2 | ZAKONODAJA S PODROČJA DELOVNIH RAZMERIC

VSEBINA	CILJI	
	Kandidat/ka:	
Splošno	<ul style="list-style-type: none"> Ve, kaj ureja Zakon o delovnih razmerjih in v katerih primerih se uporablja; zna opredeliti pojem delovnega razmerja; zna pojasniti namen določb o prepovedi diskriminacije, povračilnih ukrepov ter nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu. 	
Pogodba o zaposlitvi	Splošno	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojasniti, kaj je namen pogodbe o zaposlitvi; ve, v kakšni obliki se sklene pogodba in kdaj mora biti vročena delavcu; ve, katere osebe smejo skleniti pogodbo; razloži, kateri so pogoji za sklenitev pogodbe in v katerem primeru delodajalec pogodbe ni dolžan skleniti.
	Pravice in obveznosti delodajalca in kandidata	<ul style="list-style-type: none"> Navede možne oblike objave prostega dela; našteje izjeme za sklenitev pogodbe brez objave; ve, kaj pomeni enaka obravnava glede na spol pri objavi prostega dela; pozna pravice in obveznosti delodajalca pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi; pozna pravice in obveznosti kandidata pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi; pozna pravice neizbranega kandidata.
	Vsebina pogodbe	<ul style="list-style-type: none"> Našteje predpisane sestavine pogodbe o zaposlitvi.
	Obveznosti pogodbenih strank	<ul style="list-style-type: none"> Našteje obveznosti delavca; zna pojasniti, v katerem primeru in pod kakšnimi pogoji je delavec dolžan opravljati drugo ustrezno delo; našteje obveznosti delodajalca; razloži, kaj pomeni suspenz pogodbe o zaposlitvi.
	Posebnosti pogodb o zaposlitvi	<ul style="list-style-type: none"> Ve, v katerih primerih se lahko sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas; pozna omejitve sklepanja pogodbe o zaposlitvi za določen čas; pojasni pojem pogodbe o zaposlitvi s krajšim delovnim časom; pojasni pojem pogodbe o zaposlitvi za opravljanje dela na domu.

Prenehanje pogodbe o zaposlitvi	Načini prenehanja pogodbe o zaposlitvi	<ul style="list-style-type: none"> • Našteje primere, v katerih pogodba o zaposlitvi preneha veljati; • pozna pravice delavca po prenehanju pogodbe.
	Odpoved pogodbe o zaposlitvi	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna vrste odpovedi pogodbe; • pozna obveznosti delodajalca pred odpovedjo pogodbe; • pojasni vlogo sindikata in sveta delavcev oz. delavskega zaupnika v postopku odpovedi pogodbe; • našteje utemeljene in neutemeljene razloge za redno odpoved pogodbe s strani delodajalca; • našteje razloge delodajalca za izredno odpoved pogodbe; • našteje razloge delavca za izredno odpoved pogodbe; • ve, v katerih primerih je ob odpovedi pogodbe delavec upravičen do odpravnine; • pojasni, v katerih primerih delodajalec ne sme odpovedati pogodbe.
Pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja	Pripravnništvo in poskusno delo	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni pojma pripravnik in pripravništvo; • pojasni pojem volontersko pripravništvo; • pozna dolžino trajanja pripravništva in njegov potek; • pozna namen in trajanje poskusnega dela ter pravice delavca in delodajalca v času poskusnega dela.
	Plačilo za delo po pogodbi o zaposlitvi	<ul style="list-style-type: none"> • Našteje vrste plačil za delo; • razloži, kaj vključuje plača; • ve, katero vrsto plačil lahko določa kolektivna pogodba na ravni dejavnosti; • navede, v katerih primerih ima delavec pravico do nadomestila plače.
	Delovni čas	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni pojem in vrste delovnega časa; • ve, v katerih primerih je delavec dolžan opravljati delo preko polnega delovnega časa; • pojasni, kaj pomeni začasna prerazporeditev in neenakomerna razporeditev delovnega časa; • pojasni pogoje za izvajanje nočnega dela ter pravice delavcev, ki delajo ponoči.
	Odmori, počitki, dopust in druge odsotnosti z dela	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni pravico delavca do odmora med delovnim časom in do počitka; • pojasni pravico delavca do letnega dopusta; • našteje druge oblike odsotnosti z dela.
	Disciplinska in odškodninska odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> • Pojasni pojem disciplinske odgovornosti ter pravice delavca v disciplinskem postopku; • pojasni pojem odškodninske odgovornosti delavca in delodajalca.
Varstvo nekaterih kategorij delavcev	Varstvo žensk in delavcev zaradi nosečnosti in starševstva	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katera dela ne smejo opravljati ženske; • pojasni, katera dela ne sme opravljati delavka v času nosečnosti in v času dojenja; • pozna pravico do starševskega dopusta in pravico doječe matere.
	Varstvo delavcev mlajših od 18. let	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katerih del ne smejo opravljati delavci, ki še niso dopolnili 18 let starosti; • pojasni njihove pravice glede nočnega dela.
	Varstvo invalidov in starejših delavcev	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, da obstajajo predpisi o varstvu delovnih invalidov in invalidov, ki nimajo statusa delovnega invalida; • našteje oblike varstva starejših delavcev.
Delo otrok, mlajših od 15 let, dijakov in študentov	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, da je delo otrok, mlajših od 15 let, prepovedano. • Našteje, pri izvajanju katerih dejavnosti in v katerih primerih lahko določena dela opravlja otrok, mlajši od 15 let. 	
Delovanje in varstvo sindikalnih zaupnikov	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere so obveznosti delodajalca do sindikata; • pojasni vlogo in status sindikalnega zaupnika. 	
Inšpekcijsko nadzorstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kateri organ je pristojen za inšpekcijski nadzor pri izvajanju predpisov s področja delovnih razmerij. 	

3 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA DELOVANJA ZAVODOV IN SISTEMA JAVNIH USLUŽBENCEV

VSEBINA	CILJI	
	Kandidat/ka:	
Splošno	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kakšen je namen ustanavljanja zavodov in kdo lahko ustanovi zavod; • razume cilj opravljanja dejavnosti zavodov; • pojasni namen ustanavljanja javnih zavodov; • pojasni pravni status zavodov; • ve, iz katerih virov zavodi pridobivajo sredstva za delo in za kakšne namene lahko uporabljajo presežek prihodkov nad odhodki. 	
Ustanovitev, ime in sedež zavoda	Ustanovitev zavoda	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kateri so pogoji za ustanovitev zavoda; • ve, kateri so pogoji za začetek dela zavoda.
	Ime in sedež zavoda	<ul style="list-style-type: none"> • Razloži, kaj označuje in kaj lahko vsebuje ime zavoda; • pozna omejitve in pravice pri vpisu imena zavoda v sodni register; • ve, kaj je pravica do varstva imena zavoda.
Dejavnosti zavoda in opravljanje javne službe	Dejavnosti zavoda	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere dejavnosti lahko opravljajo zavodi; • pozna pogoje za začetek delovanja zavoda ter omejitve pri spreminjanju dejavnosti.
	Javna služba	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojasniti, kaj je javna služba; • ve, kdo lahko opravlja javno službo; • zna pojasniti pojem koncesija za opravljanje javne službe.
Organi zavoda	Svet	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna funkcijo sveta in njegovo sestavo; • ve, katere so naloge in pristojnosti sveta.
	Direktor	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna funkcijo direktorja ter njegove naloge in odgovornosti; • ve, kateri organ imenuje in razrešuje direktorja; • pozna postopek imenovanja direktorja; • našteje razloge za razrešitev direktorja pred potekom časa, za katerega je imenovan.
	Strokovni vodja	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna funkcijo strokovnega vodja; • ve, kateri organ imenuje in razrešuje strokovnega vodjo.
	Strokovni svet	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kateri akt določa sestavo, način oblikovanja in naloge strokovnega sveta, • ve, katere so naloge in pristojnosti strokovnega sveta.
Splošni akti zavoda	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere splošne akte ima zavod; • navede, kaj ureja zavod s splošnimi akti. 	
Organizacija in poslovanje zavoda	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kateri splošni akt določa organizacijo zavoda; • razloži, kaj so organizacijske enote zavoda. 	
Nadzor	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere vrste nadzora se opravljajo nad zavodi. 	
Statusne spremembe	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere statusne spremembe zavoda lahko določi njegov ustanovitelj; • pozna oblike povezovanja oziroma združevanja zavodov; • našteje razloge za prenehanje zavoda. 	
Vpis v sodni register	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kaj je predmet vpisa v sodni register; • našteje podatke, ki se vpišejo v sodni register. 	
Javni uslužbenci	<ul style="list-style-type: none"> • Zna opredeliti pojem javnega uslužbenca; • našteje sestavine javnega sektorja; • pozna skupna načela in vprašanja sistema javnih uslužbencev; • zna opredeliti pojem uradnika. 	

4 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA KNJIŽNIČARSTVA

VSEBINA	CILJI
	Kandidat/ka:
Knjižnice in knjižnična dejavnost, naloge, organiziranost, poslovanje.	<ul style="list-style-type: none"> • Zna povedati, kdo izvaja knjižnično javno službo; • našteje, kaj zajema knjižnična dejavnost; • zna opredeliti pojem knjižnično gradivo; • opredeli vrste knjižnic, njihovo poslanstvo in naloge.
Osnovne storitve knjižnic	<ul style="list-style-type: none"> • Zna povedati, katere so osnovne storitve knjižnic; • opredeli obratovalni čas knjižnice in kako je določen.
Pogoji za izvajanje javne službe na področju knjižničarstva	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna pogoje za izvajanje knjižnične javne službe; • ve, kdo preverja izpolnjevanje pogojev; • zna opredeliti pojem knjižničnega delavca.
Bibliotekarski izpit. Strokovni nazivi v knjižničarstvu.	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna vrste bibliotekarskih izpitov in pogoje za opravljanje izpita; • pozna splošne pogoje za imenovanje v naziv; • pozna postopek imenovanja v naziv.
Obvezni izvod publikacij.	<ul style="list-style-type: none"> • Zna opredeliti pojem obvezni izvod publikacij; • pove, kakšne so funkcije obveznega izvoda (primarna, sekundarna); • zna povedati, katere publikacije zajema obvezni izvod; • zna povedati, kdo so zavezanci za obvezni izvod in kdo prejemniki.
Razvid knjižnic. Knjižnična statistika.	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kateri podatki se obdelujejo v razvidu knjižnic; • zna opredeliti pojem knjižnične statistike.
Nacionalni bibliografski sistem.	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna sestavo nacionalnega bibliografskega sistema; • pove, kaj so skupne strokovne osnove za delovanje nacionalnega; bibliografskega sistema.

5 | SPECIALNA ZAKONODAJA S PODROČJA AVTORSKE IN SORODNIH PRAVIC

VSEBINA	CILJI
	Kandidat/ka:
Zakonska ureditev avtorskih pravic v Sloveniji in Evropski uniji ter zavezujoči mednarodni pravni akti.	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kdaj je bil sprejet Zakon o avtorski in sorodnih pravicah in Zakon o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic; • našteje pomembne mednarodno zavezujoče pravne akte za avtorske in sorodne pravice v knjižničarstvu.
Osnovni pojmi avtorskega prava oziroma pravic	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojasniti pojme: <ul style="list-style-type: none"> – avtorska pravica, – sorodna pravica, – intelektualno in kolektivno upravljanje in uveljavljanje avtorske in sorodnih pravic, – avtorska dela, – kolektivno avtorsko delo, – avtor in soavtor.
Moralne avtorske pravice. Materialne avtorske pravice.	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere so moralne avtorske pravice (jih našteje in opiše); • ve, katere so materialne avtorske pravice (jih našteje in opiše); • ve, katera dela niso varovana.
Druge pravice avtorja. Pravica javnega posojanja.	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna druge pravice avtorja (jih našteje in opiše); • ve, kdo so zavezanci za nadomestilo.
Vsebinske omejitve avtorske pravice. Časovne omejitve avtorske pravice.	<ul style="list-style-type: none"> • Pozna splošno pravilo vsebinske omejitve avtorskih pravi; • zna pojasniti zakonite licence (pouk, periodika in poučevanje z uporabo elektronskih sredstev na daljavo ali čezmejno); • zna pojasniti prosto uporabo avtorskih del (zna naštetih primere in jih opisati); • pozna trajanje avtorske pravice.

Avtorska pravica v pravnem prometu	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kako se avtorska pravica prenaša; • pozna razliko med izključnim in neizključnim prenosom; • pozna domnevo glede obsega prenosa; • ve, kdaj je prenos avtorske pravice ničen; • pozna primere kdaj lahko avtor prekliče materialno avtorsko pravico.
Varstvo avtorskih pravic	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, kdo so upravičenci do varstva avtorskih pravic; • pozna kakšno sodno varstvo ima na razpolago oseba, ki ji je kršena avtorska pravica (zahtevki, povrnitev škode in civilna kazen, denarno zadoščenje za nepremoženjsko škodo, začasne odredbe); • pozna ukrepe za zagotovitev varstva.
Sorodne pravice	<ul style="list-style-type: none"> • Ve, katere so sorodne pravice, koliko časa so varovane (jih našteje in opiše).

6 | UREDITEV INSTITUCIJ EVROPSKE UNIJE IN NJENEGA PRAVNEGA SISTEMA

VSEBINA	CILJI
	Kandidat/ka:
Institucije EU	<ul style="list-style-type: none"> • pozna članstvo Slovenije v Evropski uniji; • našteje članice Evropske unije; • pozna simbole Evropske unije; • pozna vsebino in pravice iz državljanstva Evropske unije; • pozna pristojnosti Evropske unije; • pozna institucije Evropske unije; • pojasni organiziranost in temeljne pristojnosti posameznih institucij Evropske unije: <ul style="list-style-type: none"> – Evropski svet – Svet Evropske unije, – Evropska komisija, – Evropski parlament, – Sodišče Evropske unije, – Evropsko računsko sodišče, – Evropski varuh človekovih pravic, – Evropska centralna banka, – Evropski ekonomsko socialni odbor, – Evropska investicijska banka, – Evropski odbor regij, – Evropski nadzornik za varstvo osebnih podatkov.
Pravni temelji EU	<ul style="list-style-type: none"> • pozna primarno zakonodajo (Ustanovitvene pogodbe in njihove dopolnitve, Pogodbe med Skupnostmi in tretjimi državami); • pozna sekundarno zakonodajo (uredba, direktiva, odločba, priporočila in mnenja); • pozna tudi druga pomembna pravna vira (mednarodni sporazumi in sodna praksa); • pozna razmerje med pravom EU do pravnega reda držav članic; (pozna 3 temeljna načela: avtonomnost prava EU, primarnost prava EU, neposredna uporaba prava EU); • obrazloži zakonodajni proces EU.

7 | PROFESIONALNA ETIKA

VSEBINA	CILJI
	Kandidat/ka:
Etični kodeks slovenskih knjižničarjev	<ul style="list-style-type: none">• Ve, kdaj je bil sprejet Etični kodeks slovenskih knjižničarjev;• pozna vsebino Etičnega kodeksa slovenskih knjižničarjev;• zna povedati, na čem temelji knjižničarjev odnos do uporabnika.
Zakon o varstvu osebnih podatkov	<ul style="list-style-type: none">• Ve, kako pravilno rokovati z osebnimi podatki uporabnikov.